

**A BONI BEZERÉDJ AMÁLIA ÁLTALÁNOS ISKOLAI TAGINTÉZMÉNYE
HELYI TANTERVE MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL**

NAT MŰVELTSÉGTERÜLET:

Magyar nyelv és irodalom
Ember és társadalom
Művészetek
Informatika

KERETTANTERV :

1.2 melléklet [10. melléklet az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelethez]

Adaptáció:

Meixner Ildikó: Játékház című tankönyv-családjának tematikus megfelelése a kerettantervnek (Ungár Ágnes és Sipos Zsóka)

Átvétel:

MOZAIK Tankönyvkiadó – Magyar nyelv és irodalom helyi tanterv javaslat - EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet 1.2.1

A kerettantervhez képest heti egy órával emelt (8-8-7-7) óraszámokkal

ÉVFO- LYAM:	A TANTÁRGY NEVE:	INTEG- RÁCIÓ:	A TANTÁRGY			
			ÉRTÉKELÉSE:	ÉVES ÓRASZÁMA :	HETI ÓRA SZÁMA :	SZEREPE A KOMPETENCIA ALAPÚ NEVELÉSBEN- OKTATÁSBAN:
1.	Magyar nyelv és irodalom		Félévkor és év végén szövegesen	288	8	Szövegértés -szövegalkotás 'A' modul, teljes lefedettség
2.	Magyar nyelv és irodalom		Félévkor és év végén osztályzattal	288	8	Szövegértés -szövegalkotás 'A' modul, teljes lefedettség
3.	Magyar nyelv és irodalom		Félévkor és év végén osztályzattal	252	7	Szövegértés -szövegalkotás 'A' modul, teljes lefedettség
4.	Magyar nyelv és irodalom		Félévkor és év végén osztályzattal	252	7	Szövegalkotás 'A' modul, teljes lefedettség

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELE:

A Kerettantervi óratervhez képest évfolyamok óraszámait 1 órával megemeltük. Ezt az órátöbbletet az ismeretek megerősítésére, gyakorlásra fordítjuk.

A továbbhaladás feltétele az egyes évfolyamoknál a *fejlesztés várt eredményei* címszónál meghatározva.

Elöljáróban:

A helyi tanterv elkészítése határidejének lejártakor (2013. március 31.) még nem ismert a kerettantervekhez választható, engedélyezett tankönyvek listája, ezért kétféle első helyi tantervi változatot rögzítünk helyi tantervünkben:

1. Meixner Ildikó: **Játékház című tankönyvcsaládjának tematikus megfelelése a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékleteként kiadott magyar nyelv és irodalom kerettantervnek**
Készítette: Ungár Ágnes (Rákospalotai Meixner Iskola) és Sipos Zsóka (Meixner Alapítvány)

Megjegyzés:

Iskolánk első évfolyamában hagyományosan a Meixner Ildikó által kidolgozott diszlexia preveneciós módszert alkalmazzuk az olvasás és írás tanítása során. A Játékház tankönyvcsalád engedélyezése esetén a továbbiakban is ezt használjuk elsőseink magyar nyelv és irodalom tankönyveként.

2-4. osztályosok számára kidolgozásra került a módszer folytatása, amelyet jelenleg az AIÓ Kiadó ad ki, ez a Hónapról hónapra Meixner-módszerű anyanyelv tankönyvcsalád. Engedélyeztetésük esetén ezt kívánjuk alkalmazni 2., 3. és 4. osztályainkban.

A Meixner-módszer egyedülálló az olvasástanítási módszerek között, ezért indokoltnak látjuk, hogy a kerettantervnek való megfeleltetését külön bontásban tüntessük fel.

2. MOZAIK Tankönyvkiadó helyi tanterve

1. Meixner Ildikó: **Játékház című tankönyvcsaládjának tematikus megfelelése a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékleteként kiadott magyar nyelv és irodalom kerettantervnek**
Készítette: Ungár Ágnes (Rákospalotai Meixner Iskola) és Sipos Zsóka (Meixner Alapítvány)

A magyar nyelv és irodalom tantárgy

- céljai és feladatai,
- ismeretszerzési, -feldolgozási és alkalmazási képességek fejlesztésének lehetőségei, feladatai,
- a kompetenciák fejlesztése,
- a tanulók teljesítményének értékeléséhez megfogalmazott szempontok megegyeznek a MOZAIK Tankönyvkiadó helyi tantervében megfogalmazottakkal. (lásd alább)

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A magyar nyelv és irodalom tantárgy taneszközeinek kiválasztásakor mind pedagógiai, mind szakmai-tartalmi, mind formai kritériumokat vettünk figyelembe.

A tartalmi kritériumok között fontos, hogy a tankönyvek szakmailag hiteles tananyagot közvetítsenek. Építsenek – az életkori sajátosságok, valamint a tantervi célok és követelmények maximális figyelembevételével – az olvasáskutatás, az irodalomtudomány, a nyelvtudomány, az anyanyelvi tantárgy-pedagógia, a pedagógia, a didaktika és a pszichológia, ezen belül a fejlődéslélektan legújabb eredményeire. Jellemezze a tankönyveket a szakmai, didaktikai kimunkáltság; tanulhatók és taníthatók legyenek. A tananyag feldolgozását illetően elsősorban az induktív, a heurisztikus és a kooperatív tanulásra épülő módszereket részesítsék előnyben.

Az olvasókönyveket gazdagság és változatosság jellemezze a szövegek forrását, típusait és műfaját tekintve. Az olvasmányok témái kapcsolódjanak a gyerekek mindennapi életéhez, ugyanakkor adjanak betekintést – a gyerekek érdeklődési körének és életkori sajátosságainak megfelelően – a természettel, a társadalmi élettel kapcsolatos ismeretkörökbe, segítsék a tanulókat eligazodni szűkebb és tágabb környezetükben és saját belső világukban. Tegyék lehetővé a gyerekek kognitív és emocionális szükségleteinek kielégítését, a változatos nevelő hatások érvényesítését. A szövegek kínáljanak lehetőséget a nemzeti hagyományok közvetítésére és más kultúrák megismerésére is. Az igényes szövegválasztás, szöveggondozás sikerrel járulhat hozzá az olvasás megszerettetéséhez, az olvasóvá neveléshez.

A tanulók munkáltatását biztosító taneszközök sok és sokféle motiváló, játékos, tevékenykedtető mozgásos feladatot tartalmazzanak. Legyenek bennük véleménynyilvánításra ösztönző gyakorlatok, ezek legyenek alkalmasak az önismeret, az empátia fejlesztésére is. A gyakorlatok mennyisége és nehézségi foka nyújtson lehetőséget a differenciált jártasság-, képesség- és készségfejlesztésre, a felzárkóztatásra, a tehetséggondozásra.

A tankönyvek folyamatos lehetőséget kínáljanak beszédművelésre, szókincsfejlesztésre, a szóbeli kommunikációs készség, az önálló ismeretszerzés fejlesztésére. Az írásbeli kommunikáció tanítását előzze meg a szóbeli előkészítés. A fogalmazástanítás terjedjen ki mind a kreatív írás, mind a műfaji követelményeknek megfelelő fogalmazás fejlesztésére. Az írásbeli szövegalkotás ne öncélú legyen, szorosan kapcsolódjon az olvasókönyv műveivel. A nyelvtan tankönyvek a helyesírás folyamatos fejlesztéséhez megfelelő gyakorlóanyagot tartalmazzanak. A nyelvtan tananyagot analógiák adásával segítse, hogy a gyerekeknek legyen módjuk megállapítaniuk a szabályszerűségeket, majd ezeket analóg feladatokon begyakorolni.

A tankönyvek szemléltető szövegei, utasításszövegei nyelvileg, helyesírási szempontból kifogástalanok legyenek, ugyanakkor nyelvezetük ne legyen bonyolult vagy nehezen érthető a gyerekek számára.

A tankönyvek megjelenésükkel is motiválják a gyermekeket olvasásra, az anyanyelvvvel való foglalkozásra. Ízléses, a szövegekhez szervesen tartozó illusztrációkat tartalmazzanak. A tankönyvekben, munkafüzetekben levő tananyag, illetve a gyakorlatok jól tagoltak, áttekinthetők legyenek. A taneszközök legyenek alkalmasak a mindennapi munkára, az olvasókönyv tartós kivitelben készüljön.

A tankönyveket elfogadható, reális áron kínálják. A program tanítására, a tankönyvhasználatra módszertani tanfolyamok kínáljanak felkészítést a pedagógusoknak.

A Játékház tankönyvescsalád a Meixner-módszer alapelveire épül, ezzel biztosítja, hogy az olvasással kapcsolatos első élmények pozitívak legyenek.

1. Aprólékosan felépített fokozatosság – az aprólékos, jól átgondolt, egymásra épülő módszertani lépések segítik a tanítási cél elérését, azaz az olvasás és írás megtanítását, a szókincs gazdagodását, a nyelvi fejlődést, valamint az anyanyelvről szerzett ismeretek bővülését. Az egyes betűk, szótípusok gyakorlására szolgáló gazdag feladattár lehetőséget nyújt a tanulók közötti differenciálásra.
2. Hármasszociáció elve – a módszer nem a hagyományos kettős asszociációt alakítja ki a hang és az azt jelölő betű között, hanem a hang beszédmotoros emlékképet is

megfigyelteti, tudatosítja, ami a hallott hang felismerésének és reprodukálásának lényeges összetevője.

3. A Ranschburg-féle homogén gátlás kialakulásának megelőzése – a vizuálisan vagy fonológiaiilag egymáshoz hasonló betűket egymástól távol tanítja, később pedig hangsúlyt fektet ezek megkülönböztetésére, mivel a hasonló elemek egymáshoz közel tanítva nehezebben tanulhatók meg, könnyebben téveszthetők össze és könnyebben felejthetők el. Ennek figyelembevételével a leggyakoribb olvasási és írási hibák megelőzhetőek.
4. A gondolkodás rigiditásának kiküszöbölése – változatos tevékenységekkel, sokoldalú módon tanít és gyakoroltat.
5. Az olvasással és írással kapcsolatos pozitív viszonyulás kialakítása, e tevékenységekkel kapcsolatos szorongások, gátoltság megelőzése.

A módszernek két része van, az olvasáshoz szükséges képességek és rész-képességek fejlesztése és az olvasástanítás.

1. Fejlesztő gyakorlatok
 - beszédfejlesztés: beszédszervek mozgásának tudatosítása, fonémahallás, fonémamegkülönböztetés fejlesztése, szókincsbővítés, mondatalkotás gyakorlása, összetett mondatok gyakorlása, történet elmondása, szövegalkotás;
 - téri tájékozódás fejlesztése: irányok gyakorlása térben, majd síkban, névutók gyakorlása;
 - ritmushoz kapcsolódó készségek fejlesztése: szótagolás, hangok hosszúságának helyes kiejtése, olvasása, jelölése.
2. Olvasástanítás
 - betűtanítás: hármasszociáció kialakítása, homogén gátlás kialakulásának megelőzése a betűtanítási sorrenddel, illetve egyes betűk átmeneti elhagyásával, majd a téveszthető betűk tudatos differenciálásával;
 - összeolvasás tanítása az aprólékosan felépített fokozatosság elve alapján;
 - szavak olvasása a szótagolás fokozatos elhagyásával szótípusonként, a szótípusok sorrendjét a nehézségük mellett az is meghatározza, hogy az adott szótípus milyen gyakran fordul elő a magyar nyelvben;
 - mondatok olvasása a fokozatosságot szem előtt tartva;
 - egyre hosszabb szövegek olvasása először motiváló tevékenységbe ágyazva (mondatcsíkok összerakása, mondatok összekötése, színezés, rajzolás), majd önmagában.

Javasolt taneszközök

1. évfolyam

Játékház - képes olvasókönyv: keményfedelű, színes tankönyv, a hozzá tartozó feladatok az oldalak alján jelölve vannak;

Játékház - munkafüzet (feladatlapok II.);

Játékház - borítékos feladatok (feladatlapok I.): ezek olyan feladatok, melyeket az intézmények szétvágva tárolhatnak, így a tanulók mindig az adott oldalhoz tartozó feladatot kaphatják kézhez, és rakhatják ki;

Játékház - írásfüzet I.: a betűelemek és a kis írott betűk megtanulására, kapcsolásuk gyakorlására, rövid szavak írásának tanítására szolgáló előírt munkatankönyv;

Játékház - írásfüzet II.: az írott nagybetűk tanítására, kapcsolásuk gyakorlására, szavak és mondatok írásának tanítására szolgáló előírt munkatankönyv.

2. évfolyam

- AI-001 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű olvasókönyv második osztályosoknak
- AI-002 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű, differenciált szövegfeldolgozó munkafüzet második osztályosoknak 1. félév
- AI-003 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű, differenciált szövegfeldolgozó munkafüzet második osztályosoknak 2. félév
- AI-004 Nyelvi ismeretek HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű anyanyelv munkafüzet második osztályosoknak.

3. évfolyam

- AI-005 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű olvasókönyv harmadik osztályosoknak
- AI-006 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű, differenciált szövegfeldolgozó munkafüzet harmadik osztályosoknak 1. félév
- AI-007 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű, differenciált szövegfeldolgozó munkafüzet harmadik osztályosoknak 2. félév
- AI-008 Nyelvi ismeretek HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű anyanyelv munkafüzet harmadik osztályosoknak.

4. évfolyam

- AI-009 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű olvasókönyv negyedik osztályosoknak
- AI-010 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű, differenciált szövegfeldolgozó és fogalmazás munkafüzet negyedik osztályosoknak 1. félév
- AI-011 HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű, differenciált szövegfeldolgozó és fogalmazás munkafüzet negyedik osztályosoknak 2. félév
- AI-012 Nyelvi ismeretek HÓNAPRÓL HÓNAPRA Meixner-módszerű anyanyelv munkafüzet negyedik osztályosoknak.

Tematikai egység címe	Kerettan-tervi órakeret 1-2. évf.	MOZAIK 1. évfolyam	Játékház 1. évfolyam	MOZAIK 2. évf.	Hónapról hónapra 2. évf.	MOZAIK 1-2. évf.	Meixner 1-2. évf.
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	33	15	21	18	18	33	39
Olvasás, az írott szöveg megértése 1. – az olvasástanulás előkészítése	25	25	25	0	0	25	25
Olvasás, az írott szöveg megértése 2. – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	70	50	90	0	0	50	90
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	105	35	20	90	110	125	130
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	15	2	5	13	10	15	15
Az írástanítás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása	20	25	20	0	0	25	20
Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	50	50	50	0	0	50	50
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	52	45	35	65	47	110	82
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták	20	0	0	20	38	20	38
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	42	8	5	34	42	42	47
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	17	3	7	16	10	19	17
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	5	2	2	4	5	6	7
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	50	28	8	28	8	56	16
összesen:	504	288	288	288	288	576	576
Heti 8 óra óraszám (36 hét)		288	288	288	288	576	576

1. évfolyam

Tematikai egység címe	Órakeret 288
Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	21 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 1. – az olvasástanulás előkészítése	25 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 2. – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	90 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	20 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	5 óra
Az írástanítás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása	20 óra
Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	50 óra
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	35 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	5 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	7 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	2 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	8 óra

1. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 21 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejezése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben	
A helyes beszédléggzés.	Meixner Ildikó diszlexia prevenciósi módszerének egyik alapja a beszédfejlesztés. A beszédfejlesztés motorikus oldalának fejlesztése a helyes beszédléggzésen alapul. A magyarórák módszertani kritériumai között szerepel a mozaikos témavezetés. Ez azt jelenti, hogy egy 45 perces tanítási órán belül – figyelembe véve a 6-7 éves gyerekek figyelmi kapacitását – 5-7, legfeljebb 10 percig tart egy-egy tevékenység, ennél hosszabb ideig nem kényszeríthető	

	<p>hatékony figyelmi állapotra a tanuló. A különböző tevékenységeket rövid, mozgásos játékok választják el egymástól. Itt mindig kiemelt szerepet kapnak a légzőgyakorlatok, illetve az artikulációs játékokkal összekötött légzőgyakorlatok. <i>Folyamatosan jelen van.</i></p>
<p>A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes ejtése.</p>	<p>Ez az egyetlen olyan módszer, mely az akusztikus mozzanatok nem csupán elvégezteti a tanulókkal, de tudatosítja is azokat. Az olvasástanítás alapvető módszertani eleme a hangok izolált, tiszta ejtése. Ezt segíti a hangutánzáson alapuló betűfelismerés. A Játékház minden mássalhangzóhoz egy-egy hangot adó játékot, vagy mozgást társít. Így a maci a „m”, a kisvona a „s”, a kisegér a „c”, de a síró kisfiú, vagy bohóc a „j” hangot jelenti. A hangokat még a betűtanulás előtt megismerik. A hangok tiszta artikulációját is segíti a motorikus mozzanatok tudatosítása. A gyerekek megfigyelik, „mit csinál” a szájuk, nyelvük, torkuk. Megfigyelik és csoportosítják a magánhangzók zöngéességét, zöngétlenségét. A módszertani utasításban ezt támogatja a piros és zöld kártyák alkalmazása, melyek felmutatásával a gyerekek jelzik, hogy a hallott, vagy kiejtett hang zöngés, vagy zöngétlen. A Feladatlap I. mellékletben található betűk háromféle színűek: pirosak, zöldek (ez segíti a zöngés, zöngétlen hangok artikulációját), illetve kék (ezek a magánhangzók).</p> <p>A magánhangzók tiszta artikulációját segíti, hogy a hozzájuk kapcsolódó hívóképek valójában szájképek. A szájállást mutatják, azt is érzékeltetve, hogy a nyelv helyzete hol van (elől, vagy hátul). A Feladatlap II. első képe tükörrel, illetve a hangutánzó játékokkal ábrázolja a központi bohóc figurát, ezzel egyértelművé válik, hogy a tükör segítségével a gyerekek összehasonlítják, megfigyelik az egyes magánhangzók ejtésénél szájállásukat. A következő feladata, hogy a tükörkép alapján állapítsák meg a gyerekek, milyen hangot mondhat a bohóc. Hasonló grafikák találhatóak az Olvasókönyvben is.</p> <p>A tiszta artikulációs segíti, hogy kezdetben csak a könnyen ejthető mássalhangzókat, és egyszerű magánhangzókat gyakoroltatja a gyerekekkel. Ennek köszönhetően a még nem tisztán beszélő gyerekek is lehetőséget kapnak a fokozatos beszédfejlesztésre, és csak akkor tanulnak meg egy-egy betűt, ha annak hangját már tisztán képesek artikulálni.</p> <p>A rendszeres artikulációs gyakorlatok a tanmenet javaslatban is szerepelnek. A folyamatos artikulációs gyakorlatok „edzettek” teszik a gyerekeket, a tiszta beszéd automatikussá kezd válni.</p> <p><i>Art.: Ok./4,5,10,15,18,20,23,24,27,30,31,34,37,40,44,45,48,51,55,57,59,63,64,67,68,72,76,79,80,81,83,86,89,91,98,10</i></p>

	<p>0,102,107,109,111,112,114,115,117,119,121,122,135,138,140,143,144,145,147,149,154,160,162,167,168,169,171,174,176,177,179,183,185,189,191,193,194,198</p> <p>Art.:M./3,4,5,7,8,11,12,13,15,17,19,22,24,26,30,33,39,40,41,43,44,49,51,52,56</p> <p>Időtartam: Ok./32.o.-tól, de előtte is megjelenik értelmes szótagok keresésekor (18.o.-tól)Időtartam:M./21,22,24,25,27,28,29,31,32,34.o.tól végig, Időtartam: B./6.o.-tól</p> <p>Hangkapcs.: folyamatos</p>
<p>Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.</p>	<p>A mondatolvasást, a helyes híngsúlyozást segíti, hogy az Olvasókönyvben modalitás alapján vannak csoportosítva a mondatok. Nagyon sok csak kérdő mondatból álló mondat sor található mind az Olvasókönyvben, mind a Feladatlapok II. -ben. A felszólító mondatokkal először a „d” betű tanulásakor találkoznak a gyerekek. (Vidd ki, add ide, vedd fel, stb.)</p> <p>Az Olvasókönyvben rendszeresen felbukkannak Weöres Sándor verseiből részletek. A ritmikus szövegek tanulása megkönnyíti a verstanulást, de a kár a szövegtanulás folyamatát is.</p> <p>A memoritereket a módszertan ajánlása alapján nem házi feladatként, hanem a tanórák szerves részeként, közösen tanulják meg a gyerekek, gyakran mozgásos játék kíséretével. A közös tanulás biztosítja a helyes hangsúlyozás, hanglejtés rögzülését.</p> <p>Ok./25,33,47,52,53,55,61,63,64,65,67,70,72,75,76,78,79,80,81,82,83,85,86,87,88,89,90,91,92,93,95,97,99,100,101,102,103,105,107,108,109,110,111,112,114,115,116,117,118,119,120,121,122,124,125,127,128,129,130,131,132,133,134,135,136,138,140,141,144,145,146,147,149,150,152,153,154,155,156,157,159,160,162,164,165,166,167,168,169,170,171,172,173,174,175,176,177,178,179,180,181,182,183,184,185,187.o.-tól végig</p> <p>M./28,36,38,42,45,46,48,50,53,54,55,57,58,59,60,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71,73.o.-tól végig</p> <p>B./12,17,21,22,26,28,31,33,37,50,52,53,59,60,61,62,63,68,70,71,72,74,75,76,77,81,83</p>
<p>Az aktív szókincs bővítése, pontosítása szöveggörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p>	<p>A Játékház tankönyvcsalád olvasókönyvének pontos elnevezése: Képes Olvasókönyv. Utal ez arra, hogy a beszédfejlesztés, valamint szókincsbővítés legfontosabb segítőeszköze – megfelelően az életkori sajátosságnak – a kép, a színes grafika. Az Olvasókönyv elejétől kezdve a legvégéig képek segítik az aktív szókincsbővítést. Mindjárt az első órán a gyerekeknek tárgyképeket kell megnevezniük. A tárgyképek kezdetben minden olvasásórán előkerülnek, fokozatosan bővülve. Megfigyelhető, hogy az Olvasókönyvben a 12 tárgyképből összeállított képcsomag (ez a helyes módszertani elnevezés) négy-öt főfogalom alá tartozó tárgyak képeit</p>

	<p>tartalmazza. Pl. bútor, állat, közlekedési eszköz, étel, szerszám. A képek között mindig szerepel néhány olyan kép, melyekhez tartozó fogalom még ismeretlen a gyerekek többsége számára, így tudatosan bővíti, előkészíti a későbbi szövegértéshez az aktív szókincset. Pl: címer, gyalu, satu, sorompó, diavetítő, harapófogó, írógép, mólópatkó, poroló, mozsár, stb. Képcsomagok a Feladatlapok II.-ben is találhatóak, ott 8 képet tartalmaznak.</p> <p>Amint a szóolvasás szintjére érnek a tanulók, mondatokat is olvasni kezdenek. Az Olvasókönyvben az olvasástechnika fejlesztését, gyakorlását segítik a szerkezetileg azonos szavakból álló szósorok, szóoszlopok. A szóoszlopok maguk is tartalmaznak olyan szavakat, melyek a szókincsfejlesztést szolgálják. Ezt segítik a kiegészítő illusztrációk az Olvasókönyvben, és a mondatok, amelyek tartalmaznak olyan szavakat, melyek jelentését a képes segítségével érthették meg a gyerekek. Pl. a zs betű gyakorlásánál ilyen a pázsit, a zsineg.</p> <p>A szókincsfejlesztés nem csupán a főnevekre, de a melléknevekre, illetve azok fokozott alakjaira is kiterjed. Az Olvasókönyv második felétől rendszeresen olyan képcsomagok találhatóak, ahol tulajdonságokat kell összehasonlítani. (Édesebb, gömbölyűbb, keskenyebb, soványabb, alacsonyabb, mélyebb, fényesebb, nedvesebb, stb. illetve ezek ellentétes jelentése.) A színek és azok árnyalatai az Olvasókönyv első felétől megtalálhatóak.</p> <p><i>Képcsomag (szó): Ok./4,5,7,10,13,15,142,148,151,158; M./4,5,6,7,9,10,14,16,18,20,23</i></p> <p><i>Képcsomag (mondat): Ok./tárggyal</i></p> <p><i>bőv.:8,9,11,12,16,17,19,21,26,</i></p> <p><i>helyhat.bőv.:29,33,36,41,43,46,49,94,96,104,106, eszköz-és társhat.:60,66,69,71,73,77,84,jelzős</i></p> <p><i>szerk.:24,28,62,74,142,148,15,1581 két</i></p> <p><i>bőv.:113,123,126,137,139,163</i></p> <p><i>Hangkeresési feladatokban:</i></p> <p><i>Ok./15,18,20,22,23,27,31,34,37,40,45,51,55,59,63,68,72,76,83,89,98,102,107,111,119,140,147</i></p> <p><i>M./8,11,12,13,15,17,19,22</i></p> <p><i>Differenciálási feladatokban:</i></p> <p><i>Ok./24,30,39,44,48,50,64,67,80,86,88,91,112,115</i></p> <p><i>M./17,24,26,30,33,39,40,41,43,44,49,51,52,56</i></p> <p><i>Olvasott szavak illusztrációjaként: folyamatos</i></p> <p><i>Főfogalom alá rendezés: képcsomagoknál, illetve M./75, B./82,87,89,92</i></p> <p><i>Szinonimák párosítása: M./62,67,68,83, B./80</i></p>
<p>Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p>	<p>A Képes Olvasókönyv négy képből álló képtörténeteket is tartalmaz. A képtörténetek alkalmasak arra, hogy a tanulók összefüggő mondatokat alkossanak a látható történet alapján.</p> <p>A legelső kép egy képolvasás, egész oldalas kép az új,</p>

	iskolai környezetről. Ezen kívül 13 olyan egész alakos képet tartalmaz a könyv, mely élethelyzetet, szituációt ábrázol sok szereplővel egy időben és térben, s amelyekről összefüggő mondatokat kell a gyerekeknek alkotniuk. <i>Ok./3,6,14,25,38,47,61,92,99,153,161,175,186,195</i> <i>Képtört.:52-53,64-65</i>
Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.	A képolvasáshoz készült képek a gyerekek életében gyakran előforduló szituációkat ábrázolják. (Orvosi rendelő, főzés, gesztenyeszedés, utazás, stb.) A képek alapján a gyerekek saját emlékeikről, élményeikről és tapasztalataikról is beszélnek, beszélgetnek, párbeszédet alkotnak, kooperatív munkaformában egymás élményeiről számolnak be. A gyermek-felnőtt szituációs játékokhoz is helyzetet teremtenek (Hogy viselkedünk az orvosi rendelőben, hogyan szólítjuk meg a doktor nénit, hogy veszünk jegyet az Állatkertbe, hogyan tudjuk meg, merre kell menni.) A hétköznapi élethelyzeteket leíró rövid szövegek szintén tartalmaznak olyan elemeket, amelyek a kommunikációra adnak példát (Pl. Hála, Vásárolunk). <i>Ok./3,6,14,25,38,47,61,92,99,153,161,175,186,195</i> <i>Képtört.:52-53,64-65</i> <i>Olvasmányokhoz kötődő:</i> <i>Ok./82,86,88,93,95,97,98,100,101,103,105,107,108,110,111,114,115,116,117,121,122,124,125,129,130,131,132,133,134,135,138,145,150,152,154,155,157,159,160,162,164,165,166,167,169,173,177,178,179,184,187,191,202,206,207,208,218-219,223,224,225,227,228,229,230,231,232,233,234,235,236,237</i> <i>M./14,16,18,20,23,57,59,73,78,89,92</i>
Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.	<i>Folyamatos.</i>
Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.	<i>Ok./25,47,61,92,99,153,161,172,173,180,186,187,188-194,195,197-205,209-215,218-219,221,225,231,235</i>
Kulcsfogalma k/ fogalmak	Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 1. -az olvasástanulás előkészítése	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástanulás előkészítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben	

<p>Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése.</p>	<p>A 6-7 éves gyermek életkori sajátossága a kíváncsiság, ehhez kapcsolódva úgy érkeznek az iskolába, hogy szeretnének megtanulni olvasni, írni, mihamarabb meg akarják ismerni a betűket, vagy a már megismert betűket használni akarják. A motiváció legfontosabb fenntartása, hogy az olvasástanulás elkezdésére ne kelljen várniuk. A Meixner módszertan szerint, már az első órán két betűt is megtanulnak a gyerekek, az Olvasókönyv harmadik oldalától kezdve már olvasnak. Amint ismernek öt betűt, már össze is olvasnak, a szótagok között keresik a jelentéssel bírót, illetve az egyszerű szerkezetű szavak olvasása is igen hamar bekövetkezik. Így a kisgyerek megélheti, hogy valóban olvas.</p> <p>A játékos motivációt a bohóc központi figurája teremti meg, mely „segíti” a gyerekeket a betűk megtanulásában, az összeolvasásban, a különböző részképesség fejlesztő gyakorlatokban</p> <p>A szorongás mentes olvasáshoz szükséges környezetet az akadálymentesítés teremti meg. Az olvasástanulás folyamatát olyan kis lépésekre bontja a könyv, hogy azon akadály, komolyabb nehézség nélkül tud végigmenni még a nehezebben haladó tanuló is. (Betűsorok, analóg, így könnyebben olvasható szótagoszlopok, a hasonló betűk egymástól időben való távol tanítása a keverés kiküszöböléséért, újra és újra visszatérő elemek a biztonság megerősítéséért.) Kiemelten nagy hangsúlyt fektet a folyamatos készségfejlesztésre is, ezzel is biztosítva az olvasástanulás sikerességét. A készségfejlesztés a gyerekek számára mindig valamilyen játékos gyakorlatot jelent, (iránygyakorlatok, mozgásos, utánzó játékok, stb.) ezzel is oldva a tanulás esetleges feszültségét, vagy a fellépő szorongást.</p> <p><i>Folyamatos.</i></p>
<p>Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése fonémahallás,</p>	<p>A képességfejlesztés, különösképpen a részképesség fejlesztés a Meixner módszertan egyik alapelve. Az olvasástanulás folyamatát végigkíséri minden órán. Kezdetben az órák idejének legnagyobb hányada a részképességek fejlesztésére fordítódik, ennek százalékos aránya - az olvasástanulás egyre biztosabbá válásával - fokozatosan csökken, de soha nem marad el. A fonémahallás fejlesztése a mássalhangzók izolált megszólaltatásának gyakorlásával valósul meg. Nagyban segíti a folyamatot a hármasszociáció elve, mely nem csupán a betű képét és a hozzá kapcsolódó hangot kapcsolja össze a gyerek tudatában, de a hang előállításához szükséges beszédmozgást is, melyet folyamatosan tudatosít. A fonémahallás fejlesztése közben, a hang, a betű képe, a betűhöz kapcsolódó hang előállításához szükséges beszédmozgás megfogalmazásának és tudatos alkalmazásának hármasságában alakul ki folyamatosan a</p>

	<p>gyermekben a biztos tudat: a nyelv legkisebb egysége a fonéma. Minderre a nélkül is képes lesz a módszer alkalmazása során, hogy hangleválasztásra kényszerítenék a nélkül, hogy az adott hanghoz kapcsolódó betűt ismerné.</p> <p><i>Ok./15,18,20,22,23,27,31,34,37,40,45,51,55,59,63,68,72,76,83,89,98,102,107,111,119,140,147</i></p> <p><i>M./8,11,12,13,15,17,19,22</i></p>
megkülönböztető képesség,	<p>A módszertan szintén alapelve és egyik legfontosabb mozzanata a tudatos hangdifferenciálás. Az egymáshoz, akár egyetlen képzési mozzanatban, vagy vizuálisan hasonló hangokat külön-külön megfigyelteti a gyerekekkel. Az így megfigyelt és tudatosított különbségek segítik a pontos akusztikai, illetve vizuális megfigyelést, differenciálást is. A megfigyeltetett és összehasonlított betűpárokat betűsorok rakásával, az Olvasókönyvben megtalálható képek felhasználásával, hangdifferenciálással, hangleválasztással gyakorolják a gyerekek.</p> <p><i>Ok/24,30,39,44,48,50,64,67,80,86,88,91,112,115</i></p> <p><i>M./24,26,30,33,39,40,41,43,44,49,51,52,56</i></p>
figyelem,	<p><i>Folyamatos. M./61,70 (hagyományos feladatlap)</i></p>
tempó, ritmus,	<p>A ritmusfejlesztés a módszertani útmutatásokban mindig megjelenik. A képcsomagok tárgyképeinek megnevezéséhez tartozó feladat, hogy a gyerekek letapsolják (szótagolják) a képek nevét. A szótagolásra egy átlag nyelvi képességű óvodáskorú gyermek ösztönösen képes. Tanítói segítséggel, irányítással a szótagolás ritmusára, alapszabályára a nélkül is ráéreznek a gyerekek, hogy azokat tudatosan meg kellene nevezni. (Ennek tudatosítása majd második osztályban lesz életszerű, és szükséges.) A letapsolt szótagok segítik a rövid és hosszú szótagok, a rövid, illetve hosszú magánhangzók közötti különbségek meghallását.</p> <p>Fontos didaktikai játék - erre utal az olvasókönyv képsora is - a hosszú-rövid magánhangzók megkülönböztetésére az ugrás, illetve futás/csúszás/hosszú leguggolás. A módszertani utasítás szerint az első órákon síppal szólaltatunk meg rövid-hosszú hangokat, amire a gyerekek mozgással reagálnak. (Pl. a rövidre ugranak egyet, a hosszú alatt futnak a teremben, vagy egyhelyben, stb.) Később rövid-hosszú magánhangzókat sorol a tanító, s azt kell mozgásban megjeleníteni.</p> <p><i>Szótagolás, időtartam: folyamatos.</i></p> <p><i>Mondókák, versek:</i></p> <p><i>Ok./25,33,47,109,114,118,129,134,146,159,160,164,165,169,171,181,182,183,185,192,195,196,206,208,215,217,221,222,223,224,226,227,228,230,231,232,234,235,236,238,239</i></p>
szókincs,	<p>A szókincs fejlesztése folyamatos, minden tárgykép csomag ezt szolgálja az Olvasókönyvben, a Feladatlap II-ben. A szósorok mindig tartalmaznak egy-két ismeretlen szót, amit</p>

	<p>az illusztráció segít értelmezni. (Pl. zsilip, penge, mozsár, árboc, stb.)</p> <p><i>Képcsomag (szó): Ok./4,5,7,10,13,15,142,148,151,158; M./4,5,6,7,9,10,14,16,18,20,23</i></p> <p><i>Képcsomag (mondat): Ok./tárggyal bőv.: 8,9,11,12,16,17,19,21,26, helyhat.bőv.:29,33,36,41,43,46,49,94,96,104,106, eszköz-és társhat.:60,66,69,71,73,77,84,„jelzős szerk.:24,28,62,74,142,148,15,1581 két bőv.:113,123,126,137,139,163</i></p> <p><i>Hangkeresés: Ok./15,18,20,22,23,27,31,34,37,40,45,51,55,59,63,68,72,76 ,83,89,98,102,107,111,119,140,147 M./8,11,12,13,15,17,19,22</i></p> <p><i>Differenciálás: Ok/30,39,44,48,50,67,80,86,88,91,112,115 M./17,24,26,30,33,39,40,41,43,44,49,51,52,56</i></p> <p><i>Olvasott szavak illusztrációjaként: folyamatos</i></p> <p><i>Főfogalom alá rendezés: képcsomagoknál, illetve M./75, B./82,87,89,92</i></p> <p><i>Szinonimák párosítása: M./62,67,68,83, B./80</i></p>
<p>nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek,</p>	<p>A nyelvhasználati szabályok helyes alkalmazására való nevelés elengedhetetlen mozzanata a beszédfejlesztésnek. Az olvasókönyv és a Feladatlap II. nem csak olyan képcsomagokat tartalmaz, melyek tárgyakat ábrázolnak, hanem olyanokat is, melyekről egy-egy mondatot lehet alkotni. A mondatalkotást mindig segítik a képcsomagok felett látható kérdések. (Pl. Hol van a labda?) Az Olvasókönyvben a mondatalkotást segítő képcsomagok mindig analóg szerkezetű mondatok alkotására alkalmasak. Sorrendjük az Olvasókönyvben pontosan megfelel a gyermeki beszédfejlődés szintjeinek. Először tőmondatokat kell a gyerekeknek alkotniuk. (A fiú ír. - Feladatlap II.) Ezután tárggyal bővített egyszerű mondatokat, ahol a tárgy is, az alany és az ige is gyakran ismétlődik, a képcsomagon belül, ezzel az analógiával segítve a gyengébb nyelvi képességű gyerekeket a helyes nyelvhasználatban, ugyanakkor lehetőséget ad ugyanannak a szónak másféle kifejezésére a jobb képességűek számára. (A kislány szőlőt eszik. Kati szőlőt kóstol. Stb. A tárggyal bővített mondatok után következnek a hol kérdésre válaszoló képek, illetve mondatok. Először a ban-ben toldalékkal, egyetlen tárgy helyét meghatározva. (Hol a labda? Fiókban, kosárban, sarokban, stb.) Később több tárgy, majd következik az -on-en-ön toldalék, majd a kettő variálása. A képek alapján az Olvasókönyvben egyre összetettebb, több bővítményes mondatok alkotására készítjük a gyerekeket. A Feladatlap I-ben az összetett mondatokat gyakorolhatják a gyerekek. Az azonos szerkezetű összetett mondatokat, melyek minden esetben azonos kötőszóval kapcsolódnak, a gyerekeknek a két mondatrészből kell összeállítaniuk a mondat mindkét</p>

	<p>felének értelmezése alapján. <i>Képcsomag (mondat): Ok./tárggyal bőv.: 8,9,11,12,16,17,19,21,26, helyhat.bőv.:29,33,36,41,43,46,49,94,96,104,106, eszköz-és társhat.:60,66,69,71,73,77,84,.,jelzős szerk.:24,28,62,74,142,148,15,1581 két bőv.:113,123,126,137,139,163 Összetett mondatok: Ok./111,128,162,174, M./79, B./53,59,60,70,71,74,75,76 Szöveg: Ok./3,6,14,25,38,47,61,92,99,153,161,175,186,195 Képtört.:52-53,64-65 Szituáció: Ok./3,6,14,25,38,47,61,92,99,153,161,175,186,195 Képtört.:52-53,64-65 Olvasmányokhoz kötődő: Ok./82,86,88,93,95,97,98,100,101,103,105,107,108,110,111, 114,115,116,117,121,122,124,125,129,130,131,132,133,134, 135,138,145,150,152,154,155,157,159,160,162,164,165, 166,167,169,173,177,178,179,184,187,191,202,206,207,208, 218-219,223,224,225,227,228,229,230, 231,232,233,234,235,236,237 M./14,16,18,20,23,57,59,73,78,89,92</i></p>
irányok felismerése,	<p>Az irányok felismerésének gyakorlása szintén állandó eleme a módszertannak. A módszertani utasításban megtalálható irányjátékokon kívül sok kép segíti ezt az Olvasókönyvben, ahol a kislány, vagy a bohóc kezéről kell leolvasni, jobbra, vagy balra, fel, vagy lefelé mutat, vagy merre repül a repülő. A Feladatlap II-ben kétféle, később négyféle színnel kell kiszínezni az ábrákat a sorban, attól függően, melyik irányt jelölik. Később nyilakat színeznék és olvasnak le ehhez hasonlóan. Ok./4,5,7,8,12,14,22,52 M./4,5,6,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,25,26,27,28,29,30,31,32,33,35,36,37,38,50,51,54,55,56</p>
relációs szókincs,	<p>A névutók helyes használatára folyamatosan hangsúly kerül. Ezek bevezetése is folyamatos. Részben mozgásos játékokhoz, részben képcsomagokhoz kapcsolódik. A módszertani ajánlás felhívja a figyelmet az irányhármasság fokozatos alkalmazására is. (Hol, hová, honnan.) Ok./54,56,57,58 M./38,54,58,62,90,91</p>
nyelvi tudatosság.	<p><i>Folyamatos (hang, betű, mássalhangzó, magánhangzó, szótag, szó, mondat, szöveg,cím).</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, szótag, szó.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 2. -az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	Órakeret 90 óra
--------------------------------------	---	--------------------

Előzetes tudás	Iskolaérettség.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása.
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben
Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.	<p><i>Mondat és írásjel:</i> <i>Ok./52.o.-tól végig;</i> <i>M./28,36,38,42,45,46,48,50,53,54,55,57,58,59,60.o.-tól végig;</i> <i>B./12,17,21,22,26,28,31,33,37,50,52,53,59,60,61,62,63,68,70,71,72,74,75,76,77,81,83</i> <i>Szerző, író, olvasó, cím:</i> <i>Ok./25,33,47,109,114,118,129,134,146,159,160,164,165,169,171,181,182,183,185,192,195,196,206,208,215,217,221,222,223,224,226,227,228,230,231,232,234,235,236,238,239</i></p>
Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.	<i>Folyamatos.</i>
Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség.	<p>A Feladatlap I. mellékletében található színes betűkészlet segítségével a gyerekek nagy alakú betűkártyákból betűsorokat raknak ki, melyeket izoláltan ejtenek. A betűkártyák alkalmasak arra is, hogy a tanító által előre mondott betűt kiválasszák és felemeljék, vagy kirakják. A tudatosítás fontos mozzanata a módszertannak. A gyerekek minden betű megismerésekor megnevezik, hogy maga a graféma milyen elemekből áll, megnevezik a jellegzetességeket, az irányokat. Az azonos szerkezetű felépítésű a betűtanulásnak, gyakorlásnak, differenciálásnak elősegíti az automatizálást is.</p> <p><i>Ok./5,10,15,18,20,22,23,27,31,34,37,40,45,51,55,59,63,68,72,76,83,89,98,102,107,111,119,135,138,140,,145,147,157,160,162,171,174,183,185,189,190,191,192,193,194,198</i> <i>M./8,11,12,13,15,17,19,22,25,28,29,31,34,35,36,37,39,42,45,46,47,48,50,54,64,66,69,70,75,78,79</i> <i>B./4,7,10,12,13,16,17,18,24,25,30,34,35,39,40,41,42,45,54,64,65,69,72,73,77,78,81,83</i></p> <p><i>Differenciálás:</i> <i>Ok./24,30,35,39,44,48,50,57,60,64,65,67,70,78,79,80,81,86,87,88,91,100,101,109,112,114,115,116,117,120,121,122,124,130,136,138,141,143,144,149,150,154,164,165,166,167,168,169,170,176,177,179,180,181,182</i> <i>M./17,24,26,27,30,32,33,39,40,41,43,44,49,50,51,52,55,56,57,58,61,67,68,70,71,72,73,75,76,77</i> <i>B./3,5,6,8,9,11,14,15,19,20,21,22,23,27,28,29,31,36,37,38,43,44,45,46,47,48,49,50,51,52,53,55,56,57,60,66,67,70,71,74,75,76,80</i></p>
Biztonságos betű-összevonási képesség.	Az összeolvasást a lehető leghamarabb elkezdik a gyerekek. A negyedik magánhangzó (v) tanulásakor vezetjük be az

	<p>összeolvasást. Az Olvasókönyv képolvasó feladata készíti elő az összeolvasást: a mássalhangzókhoz tartozó játékok tanulják olvasni a magánhangzókat, és a „saját” hangjukat is hangoztatják a magánhangzó kiolvasása után. (am, em, óm) Az analóg szóoszlopok olvasása biztonságot ad az összeolvasásban. A magánhangzók artikulációs bázisa erősebb a mássalhangzónál, ezért kezdenek a gyerekek VC típusú szótagokat összeolvasni kezdetben. Az összeolvasási képesség első fázisának biztonságos kialakulása után „bukfenceznek” a szótagok - ezt szintén az Olvasókönyv képei segítik. Így kerülnek előre a mássalhangzók. A kétbetűs szótagok összeolvasása után kerülhet csak sor a zárt hármassók összeolvasására.</p> <p><i>Új szótípusok megjelenése:</i> <i>Ok./18,32,35,42,51,60,62,65,70,74,82,88,91,95,99,101,102,103,108,135,143,156,174,181,182,192,209,210,211</i></p>
Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.	<p><i>Folyamatos.</i></p> <p>A módszer egyik alaptörekvése, hogy megelőzze az olvasástechnikai hibák kialakulását. Ezért helyez nagy hangsúlyt az előzetes megfigyelésekre, tudatosításra, sokoldalú képességfejlesztésre, ezért halad olyan apró lépésekben, amelyeket nagy biztonsággal mindenki meg tud lépni. A betűdifferenciálások, a betűtanulási sorrend megakadályozza, hogy a hasonló betűket tévesszék a gyerekek. A hangutánzás alkalmazása a hívóképeknél a hangleválasztás helyett, a képek nevének folyamatos szótagolása, megakadályozza a betűzés kialakulását. Az ennek ellenére fellépő olvasástechnikai hibák észlelése tanítói kompetencia, melyet a tudatosítások megerősítésével, többletgyakorlással tud javítani.</p> <p>A szigorú analóg építkezésnek köszönhetően a gyerekek alkalmassá válnak saját hibáik észlelésére és korrigálására is.</p>
Kulcsfogalma k/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, összefoglalás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben	
Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.	A mondatolvasási biztonságot az analógia segíti. A gyermekek által először olvasott mondatok egyszerű kérdő mondatok, melyeket ők, maguk állítanak a szavakból össze. (Feladatlap I.- Mit les a cica? Mit tol a mama? Kit hív a papa?) A mondatolvasás is kis lépésekkel építkezik, azonos	

	<p>modalitású mondatokat olvastat először csokorban. <i>Ok./25,33,47,52,53,55,61,63,64,65,67,70,72,75,76,78,79,80,81,82,83,85,86,87,88,89,90,91,92,93,95,97,99,100,101,102,103,105,107,108,109,110,111,112,114,115,116,117,118,119,120,121,122,124,125,127,128,129,130,131,132,133,134,135,136,138,140,141,144,145,146,147,149,150,152,153,154,155,156,157,159,160,162,164,165,166,167,168,169,170,171,172,173,174,175,176,177,178,179,180,181,182,183,184,185,187.o.-tól végig</i> <i>M./28,36,38,42,45,46,48,50,53,54,55,57,58,59,60,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71,73.o.-tól végig</i> <i>B./12,17,21,22,26,28,31,33,37,50,52,53,59,60,61,62,63,68,70,71,72,74,75,76,77,81,83</i></p>
<p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p>	<p>Az egymáshoz hasonló mondatépítkezés, az egymástól minimálisan eltérő mondatok arra kényszerítik az olvasó gyermeket, hogy pontosan olvasson. Az analóg szerkezetű szavakból való építkezés abban segíti a gyermeket, hogy a szó szerkezetét átlássa, ebben egyre gyakorlottabb legyen. <i>Ok./85,101,103,105,114,119,122,125,130,132,134,138,150,153,160,166,171,173,175,178,188,190,206,218,233</i> <i>M./28,36,38,45,46,47,48,50,52,53,54,55,57,58,59,60,62,66,71,73,74,76,77,78,81,83,84,85,86,87,88,89,90,91,92,</i> <i>találós kérdések: Ok./129,136,182,207</i> <i>rajzoltató versek: Ok./181,183</i> <i>mondatok sorbarendezése:</i> <i>B./28,37,50,52,61,62,63,68,72,77,81,83</i></p>
<p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása.</p>	<p>A mondatolvasás megjelenésével azonnal megjelenik a szövegértés fejlesztése, a visszacsatolás is. Az első mondatok kérdő mondatok, melyek ellenőrizhetővé teszik az olvasott mondatok megértését (válaszolni kell tudni rájuk – Feladatlap I. – ben Mit les a cica? Stb.) Az Olvasókönyvben két mondatból építkező szövegek is már tartalmaznak visszakérdezést, ezzel biztosítva a megértést, a visszacsatolást. A rövidebb szövegek minden esetben megszólítják az olvasó gyermeket is, szintén az szöveg értésére, értelmezésére kényszerítve. A feladatlap II-ben két-három mondat alapján kell képeket kiegészíteni, válaszopciókból választani, rajzolni, színezni. <i>Ok./82,85,86,88,93,95,97,98,100,101,103,105,107,108,110,111,114,115,116,117,121,122,124,125,129,130,131,132,133,134,135,138,145,150,152,154,155,157,159,160,162,164,165,166,167,169,173,177,178,179,184,187,191,202,206,207,208,218-219,223,224,225,227,228,229,230,231,232,233,234,235,236,237</i> <i>M./14,16,18,20,23,57,59,73,78,89,92</i> <i>Következtetések-szólások,közmondások:</i> <i>Ok./87,88,93,95,97,99,101,103,107,111,115,120,121,122,127,130,132,149,155,156,157,159,162,165,174,178,180,185,190,193</i> <i>Találós kérdések: Ok./129,136,182,207</i></p>

	<i>Rajzoltató versek: Ok./181,183</i> <i>Történet folytatása: Ok./202</i>
Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről).	Történetek felidézését, meghallgatását segítik az Olvasókönyvben az eseményképek, valamint az Olvasókönyv végén található Ünnepek szerinti rövid szövegek csoportosítása. Itt megtalálható nemzeti ünnepünk, de a keresztény ünnepek is (karácsony, húsvét), illetve népszokásaink, családi, vagy iskolai szokásokként (pl. Farsang), de családi esemény is. <i>Ok./100,101,103,105,107,108,110,111,114,115,116,117,121,122,124,125,129,130,131,132,133,134,135,138,145,150,152,154,155,157,159,160,162,164,165,166,167,169,173,177,178,179,184,187,191,202,206,207,208,218-219,223,224,225,227,228,229,230,231,232,233,234,235,236,237</i> <i>M./14,16,18,20,23,57,59,73,78,89,92</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástanítás előkészítése - az írás megtanulásának technikai alapozása	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismerése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése. Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kivárási képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).	
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben	
Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban.	Az előkészítő képolvasások szótagolós játéka során a gyerekek figyelmét folyamatosan a hangok hosszúságára tudjuk terelni. Ennek folytatása a magánhangzók kiemelése a szavakból. A módszertani utasítás alapján a tollbamondás során a gyerekeknek a hallott szótag, vagy szó leírása előtt, azokat el kell hangosan ismételniük - szótagolva, majd a magánhangzókat is kiemelve. Így nagyobb lehetőségük van a hangok hosszúságának megfigyelésére, illetve a hasonlóságok értő elemzésére. <i>Előkészítés: Ok./15,18,20,22,23,27,31,34,37,40,45,51,55,59,63,68,72,76,83,89,98,102,107,111,119,140,147</i> <i>M./8,11,12,13,15,17,19,22</i> <i>Íl./25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35,36,37,39,42,43,44,46,47,48,51,53,</i>	
Analizáló, szintetizáló feladatok végzése.	<i>Előkészítés:</i> Az előkészítés folyamatában a megismert, betűkhöz tartozó hangokat, illetve a differenciálendő, vagy gyakorlendő betűkhöz tartozó hangok helyét kell a gyerekeknek szavakban - az Olvasókönyv képeinek	

	<p>segítségével - megtalálniuk. A Feladatlap II-ben a tanult, vagy gyakorolt betűket kell ahhoz a képhez kötniük, amelyik nevében megtalálható.</p> <p>A Feladatlap II. mellékletben található betűkártyák, illetve szótagkártyák segítségével a gyerekek szótagokat, vagy szavakat rakhatnak ki.</p> <p><i>Hallási:</i> <i>Ok./4,5,7,10,13,15,142,148,151,158;M./4,5,6,7,9,10,14,16,18,20,23, szótagolás: folyamatos,</i> <i>Vizuális:M/3,6,9,10,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,25,26,27,28,29,30,33,35,36,37,38,50,51,54,55,56</i></p>
Tájékozódás térben, síkban.	<p>Az íráskészséghez szükséges tájékozódást előkészíti (a korábban felsorolt iránygyakorlatokon kívül) a Feladatlap II mellékletében található színes lapocskák, és segédvonalas vonalrendszer. A háromféle méretű (a vonalrendszer segédvonalainak méretéhez igazodó: „egyutcás, kétutcás, háromutcás” méretű) többféle színű lapocskákkal a gyerekek kezdetben sormintákat készítenek, így könnyebben rögzülhet az írás balról jobbra való iránya. Később a lapocskákat a vonalrendszerben helyezik el, egy-egy betűt helyettesítve, ezzel segítve a vonalrendszerben való tájékozódást.</p> <p><i>Irányok:</i> <i>Ok./4,5,7,8,12,14,22,52</i> <i>M./4,5,6,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,25,26,27,28,29,30,31,32,33,35,36,37,38,50,51,54,55,56</i> <i>Relációk:</i> <i>Ok./54,56,57,58</i> <i>M./38,54,58,62,90,91</i> <i>Hármas vonalköz:</i> <i>előkészítés: B./96. és a melléklet, utána folyamatos</i></p>
A füzet és az írószerek használata.	<p>A módszertani utasítás szerint a helyes ceruzafogás kialakítása feltétele az írástanulás megkezdésének. A betűelemek vázolását megelőzik a lendületgyakorlatok írólapon, vagy egyéb nagyobb felületen. Az első betűelemek, és az első betűk vázolása is mindig olyan nagy alakban történik a Betűtanítás - Írásfüzet I-ben, amely még nem igényel író, inkább rajzoló mozdulatokat, és segítik a folyamatos vonalvezetés kialakulását, lehetőséget adnak a többszöri átírásra is.</p> <p><i>Előkészítő szakasz.</i></p>
Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése.	<p>A nagymozgásos játékok mellett a módszertani utasításban megtalálhatók a finommotorika fejlesztésére utaló feladatok is. Mind az Írásfüzet I-II-ben, mind a Feladatlap II-ben rendszeresek a színezésre való felszólítások, melyek az életkori sajátosságokat kihasználva hatékonyan segítik a finommozgások fejlesztését.</p> <p><i>Folyamatos az előkészítő szakaszban.</i></p>
Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása.	<p>A vonalvezetési gyakorlatok a módszertani utasításokon kívül az Írásfüzet I-II-ben, a Feladatlap II-ben folyamatosan megtalálhatók. A Feladatlap II-ben a vonalvezetési</p>

	gyakorlatok egyben koordinációs, valamint tájékoztatói gyakorlatok is. <i>Í1./3-24, majd a kötet végéig visszatér 1-1 íráselem gyakorlása</i>
Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerszám, kézcsúsztatás).	A már korábban is jelzett módszertani utasítások alapján a helyes cerizafogás, a megfelelő testtartás kialakítása folyamatos tanítói felelősség és kompetencia <i>Folyamatos.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betűelem.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás jelrendszerének differenciált elsajátítása. A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességek különbségei figyelembevételével. Az írástechnika és a rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben	
Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása.	Az Írásfüzet I-ben a kisbetűk, az Írásfüzet II-ben a nagybetűk alakítását gyakorolhatják a gyerekek. <i>Í1./25,26,27,28,30,31,32,34,35,36,37,39,40,42,43,44,46,47,48,51,53,55,56,59,61,64,65,70,73</i> <i>Í2./3,4,5,7,9,11,12,15,16,19,21,2,25,27,28,29,30,31,32,35,36,42,44,46,47,50,52,55,56,59,62,66</i> <i>Kapcsolás: Í1./29.o.-tól folyamatosan</i>	
Betűkapcsolatok, rövid szavak írása.	A betűtanuláshoz hasonlóan, amint magánhangzót és mássalhangzót is tudnak már írni a gyerekek, a betűkapcsolást is alkalmazzák. A betűkapcsolások biztonságos kialakulását segíti, hogy az egyszerű kapcsolási formákat tanulják és gyakorolják először, s csak annak automatikussá válása után kezdik - kellő előkészület után - a nehezebb, úgynevezett „cés” kötetést. Fontos, hogy az előkészítő szakaszban már a betűelemeket is kötik a gyerekek. (Írásfüzet I.) <i>Í1./33,36,37,38,41.o.-tól végig, Í2./végig</i>	
A hangok időtartamának jelölése.	A módszertan utasítása alapján a hangok időtartamának jelölését megsegíti a megfigyelő, elemző szótagolás, a magánhangzók kiemelése a szavakból. <i>Í1./25,29,32.o.-tól végig, Í2./végig</i>	

Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása.	<p>Az Írásfüzet I-II-ben a betűelemek és betűk átírására, másolására van lehetőség, illetve a nyomtatott szavak, mondatok másolására, valamint írott mondatok kiegészítésére válogató írással, nyomtatott szavak másolásával.</p> <p><i>Szavak másolása írott mintáról</i> <i>Í1./36.o.-tól végig, Í2./végig;</i> <i>szavak másolása nyomtatott mintáról</i> <i>Í1./48,50,52,54,57,63,67,75,76,</i> <i>Í2./8,18,37,41,43,46,57,63,71,73,78.</i> <i>szókapcsolatok írott mintáról: Í1./59;</i> <i>szókapcsolatok írása nyomtatott mintáról: Í1./69,Í2./69,72,</i> <i>mondatok írása írott mintáról:</i> <i>Í1./71,76,79,Í2./3,4,5,9,10,11,14,19,20,21,23,24,25,27,28,29,30,31</i> <i>,32,34,35,37,38,43,47,48,50,56,57</i> <i>mondatok kiegészítése nyomtatott mintáról: Í1./77,</i> <i>Í2./13,14,20,22,38,40,41,51,56,62,68,80;</i> <i>mondatok írása nyomtatott mintáról Í2./20,22,32,33,40,66;</i> <i>mondatok kiegészítése kép alapján:</i> <i>Í2./17,34,39,46,48,51,57,62,66,76</i> <i>szövegek, versek írása írott mintáról: Í1./80, Í2./3,6,36,46,51,60-61,</i> <i>szövegek, versek írása nyomtatott mintáról:</i> <i>Í2./20,39,42,44,59,62,65</i></p>
Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamondásra írása.	Az Olvasókönyv szöszedetei alkalmasak a látó-halló tollbamondásra is. Az analóg szerkezet helyesírási biztonságot is ad.
Rövid szavak írása emlékezetből.	<p>Az Írásfüzet I-II-ben azonos szerkezetű szavakat ábrázoló képek vannak, melyek nevét a kép alá le kell írnia a gyerekeknek. A hárombetűs szavaktól egészen a hatbetűs szavakig. (pl. gombóc, vagy vasaló)</p> <p><i>Megbeszélt szavak írása képek alapján:</i> <i>Í1./50,52,53,54,55,57,58,59,61,62,64,65,66,68,70,72,74,76,77,78,</i> <i>80,</i> <i>Í2./7,10,12,13,14,16,17,18,21,22,25,29,30,35,45,49,53,58,61,64,6</i> <i>7,68,70,71,73,74,75,76,77,78,79</i> <i>ellentétpár: Í2./54</i> <i>mondatkiegészítés: Í2./58,68</i></p>
Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.	<p>A mondatalkotáshoz készült képek az írástanulás megfelelő fázisában ismét alkalmazhatók írásbeli mondatalkotáshoz, a mondatok emlékezetből való leírásához. Ebben szintén segítséget jelent, hogy mindig azonos nyelvi szerkezetű mondatokról van szó.</p> <p><i>Í1./76,78,79, Í2./7,37,55,63,69,80.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.
Tevékenységek/Ismeretek	Tevékenység/ismeret helye a tankönyvekben
A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése.	Mivel a tudatosítás alapeleme a Meixner módszertannak, a nyelvi kategóriák megnevezése is hangsúlyt kap, ennek gyakorlására is sok energiát kell a módszertant alkalmazó pedagógusnak fordítania. <i>Folyamatos.</i>
A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint.	A betűtanulás folyamata közben, a gyerekek már csoportosítják a mássalhangzókat zöngesség szerint. (Lsd. korábban) A magánhangzók és mássalhangzók egymástól való megkülönböztetését előkészíti és automatikussá teszi, hogy az Olvasókönyvben a magánhangzósorok és a mássalhangzósorok mindig szigorúan elkülönülnek egymástól. A megkülönböztetést segítik az állandóan alkalmazott színek is. A rövid és hosszú magánhangzókat kezdetben még nem egymás párként tanítja az olvasókönyv, a magánhangzók időtartam szerinti csoportosítását ez is segíti. <i>Folyamatos.</i>
A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése.	Már az előkészítő szakaszban épít a módszertan a gyerekek szótagolási reflexére. A képek nevének folyamatos letapsolása, a tollbamondások során a szótagolás folyamatos alkalmazása, illetve az olvasástanulás kezdeti szakaszában a szótagolt szavak, mondatok olvasása segít kialakítani a később tudatosított szótagolási szabályokat. <i>Folyamatos. Kizárólag hosszú mássalhangzós szavak: Ok./103,105, B./88, Í./78.</i>
A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete.	Az olvasástanulás kezdetén, már a szótagolvasási képesség szintjén feladat, hogy a szótagok között keressék a gyerekek azokat, melyeknek jelentése van. A módszertan „okos szó”-nak hívja ezt. (Pl. óv, ív, ól, és, vagy ma, ló, tó, fa, stb.) <i>Folyamatos szótagok olvasásától: Ok./18.</i>
Szavak toldalékos alakjának alkotása.	A mondatalkotáshoz tartozó képcsomagok analóg nyelvi szerkezetűek. Azonos toldalékú bővítményekkel rendelkeznek. (A lány szőlőt eszik, a néni almát hoz, stb. A „mivel?” kérdésre válaszoló képcsomagok olyan rendszer szerint vannak összeállítva, hogy először a magánhangzóra végződő főnevek kapják a -val-vel toldalékot, (almával), ezután a mássalhangzóra végződő főnevek következnek (mókussal) majd a kétjegyű mássalhangzóra végződő főnevek (csákánnyal). Így előkészíti a következő évfolyamok számára az ezzel kapcsolatos nyelvi-illetve helyesírási szabályokat. <i>Képcsomag (mondat): Ok./tárggyal bőv.: 8,9,11,12,16,17,19,21,26, helyhat.bőv.:29,33,36,41,43,46,49,94,96,104,106, eszköz-és társhat.:60,66,69,71,73,77,84,„jelzős szerk.:24,28,62,74,142,148,15,1581 két</i>

	<p><i>bőv.:113,123,126,137,139,163</i></p> <p><i>Kérdőszóra:</i></p> <p><i>Ok./52,61,64,70,72,75,80,85,87,90,97,108,112,118,120,141,149,152,217,222, M./42,64, B./12,14</i></p> <p><i>Íz./9,20,22,26,34,37,46,48,51,56,57,62,66,68,69,71,73,76,78,80</i></p>
<p>A <i>-ba, -be, -ban, -ben</i> ragos szóalakok helyes használata.</p>	<p>A mondatalkotásra alkalmas képcsomagok többszörösen készítik elő a <i>-ban,-ben,-ba,-be</i> toldalékos főnevek alkalmazását. Először az alma, majd a labda van a kosárban, autóban, sarokban, fiókban, stb., majd a tárgyak változnak, a <i>-ban,-ben</i> toldalékos főnevek maradnak. Ettől elkülönítve, a homogén gátlás fellépésnek elkerülése és a biztos nyelvhelyesség alkalmazása érdekében időben távolabb alkotnak más képcsomagok alapján a gyerekek olyan mondatokat, melyek a „<i>hová?</i>” kérdésre válaszolnak, válaszukban a főnevek <i>-ba,-be</i> toldalékot kapnak.</p> <p><i>Ok./29,33,41,43,72,90,112,116,120,123,126,137,147,163,168</i></p> <p><i>M./53,65,69,75</i></p> <p><i>Íz./73,78</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; szótő, toldalék, kijelentő mondat, kérdő mondat.</p>

2. MOZAIK Tankönyvkiadó – helyi tanterv

EMMI kerettanterv 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet 1.2.1

Magyar nyelv és irodalom az általános iskolák 1–4. évfolyama számára

A kerettantervhez képest heti egy órával emelt (8 - 8 - 7 - 7) óraszámokkal

Célok és feladatok*

Az általános iskola alsó tagozatán a magyar nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a nemzeti öazonosság erősödéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli érintkezések önálló és kreatív, integrált használatának elsajátításához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle szinterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tantárgy középpontjába a kerettanterv az olvasás-szövegértés és a helyes beszéd képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi művekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

(*51/2012 (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet 1.2.1. bevezetőjéből)

Ismeretszerzési, -feldolgozási és alkalmazási képességek fejlesztésének lehetőségei, feladatai

- beszédképesség fejlesztése,
- szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása,
- olvasás, az írott szöveg megértése,
- szövegértő olvasás fejlesztése,
- irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése,
- írás, íráskép fejlesztése,
- az íráshasználat fejlesztése,
- fogalmazási alapismeretek kialakítása,
- szövegalkotási gyakorlatok
- nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása,
- helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása,
- a tanulási képesség fejlesztése,
- az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése.

Kompetenciák fejlesztése

A magyar nyelv és irodalom tantárgy megteremti a kulcskompetenciák fejlesztésének lehetőségeit:

- az *anyanyelvi kompetencia* elsődleges eszköze,
- az utasítások, szöveges feladatok értelmezése révén közvetve hozzájárul a *matematikai kompetencia* fejlesztéséhez,
- az irodalmi művek olvasása segíti a *szociális és állampolgári kompetenciák* fejlesztését valamint az *erkölcsi nevelést*,
- a csoportmunka, kooperatív munkavégzés lehetőséget teremt az *önismeret és a társas kapcsolati kultúra* fejlesztésére,
- az információgyűjtés, önálló beszámolók készítése, digitális tananyagok használata során fejlődik a *digitális kompetencia*,
- a magyar történelem eseményeihez kapcsolódó szövegek feldolgozása a *nemzeti öntudat* erősödését segíti.

Szemponatok a tanulók teljesítményének értékeléséhez

Az első négy évfolyamon a tanulási folyamat egészében kiemelten fontos a fejlesztő értékelés. Az értékelés alapja a pozitív megerősítés, a folyamatos, jóindulatú visszajelzés, a motiváció erősítése a munkavégzésre. A tanító folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók fejlődését, személyre szóló értékelést nyújt a fejlődés üteméről, az egyéni teljesítményről. Segítséget nyújt a továbbhaladáshoz, a hiányosságok pótlásához. Az értékelés célja a helyes értékrend közvetítése, az elvárások megértése, a pontos munkavégzés igényének kialakítása. A helyes értékelés segíti a tanulók önértékelésének kialakítását, fejlesztését. A kisiskolások értékelésének alapelve a tapintat és a türelem.

Az értékelés igazodjon a gyakorlás során alkalmazott tevékenységekhez. A számonkérés igazodjon az életkori sajátosságokhoz, legyen változatos.

A folyamatos szóbeli értékelés mellett szükséges az írásbeli értékelés is. A fejlesztés csakis akkor lehet eredményes, ha az írásbeli munkák javítása azonnal megtörténik.

Az értékelés elsődlegesen a pedagógus feladata, de lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a tanulók értékeljék önmaguk valamint társaik munkáját.

A folyamatos szóbeli és írásbeli értékelések jelentik félévi és tanév végi minősítő értékelések alapját. A fejlesztési ciklusok végén a tanulói teljesítmények érdemjegyekkel történő értékeléséhez támpontot jelentenek a fejlesztés várt eredményeinek meghatározása a kerettantervben.

A tankönyvválasztás szempontjai

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható a helyi tantervben meghatározott, a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítására meghatározott órakeretben;
- a taneszköz segítségével a magyar nyelv és irodalom kerettantervben megadott fogalomrendszer jól megtanulható, elsajátítható legyen,
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

Javasolt taneszközök

1. évfolyam

- **ÁBÉCÉS** olvasókönyv, olvasás munkafüzet 1. o. (Szerző: Földvári Erika)
- Írásfüzet – kisbetűk, Írásfüzet – nagybetűk
- Írásvázoló 1. o. – Kisbetűk, Írásvázoló 1. o. – Nagybetűk
- Betűtábla-készlet
- Írás gyakorló 1. o., Szövegértés gyakorló 1. o.
- Tudásszintmérő feladatlapok **SZÖVEGÉRTÉS 1.**
- **mozaBook, mozaWeb**** digitális tananyagai

2. évfolyam

- Olvasókönyv, olvasás munkafüzet 2. o. (Szerző: Földvári Erika)
- Nyelvtan 2. o. I. félév, II. félév
- Nyelvtan gyakorló munkafüzet 2. o.
- Tudásszintmérő feladatlapok **SZÖVEGÉRTÉS 2.**
- **mozaBook, mozaWeb**** digitális tananyagai

3. évfolyam

- Olvasókönyv, olvasás munkafüzet 3. o. (Szerző: Földvári Erika)
- Nyelvtan 3. o. I. félév, II. félév
- Fogalmazás 3. o.
- Tudásszintmérő feladatlapok **SZÖVEGÉRTÉS 3.**
- Nyelvtan gyakorló 3. o.
 - **mozaBook, mozaWeb**** digitális tananyagai

4. évfolyam

- Olvasókönyv, olvasás munkafüzet 4. o. (Szerző: Földvári Erika)
- Nyelvtan 4. o. I. félév, II. félév

- Fogalmazás 4. o.
- Nyelvtan gyakorló 4. o.
- Tudásszintmérő feladatlapok SZÖVEGÉRTÉS 4.
- **mozaBook, mozaWeb**** digitális tananyagai

**A Mozaik Kiadó tankönyveinek hátsó belső borítóján egyedi kód található, amelyet a www.mozaWeb.hu honlapon beregisztálva, a Kiadó egyéves hozzáférést biztosít a tankönyv digitális változatához. Pontos részletek és bemutató a honlapon. A www.mozaWeb.hu elnyerte *E-learning* kategóriában az *Év honlapja 2012* díjat.

Az évfolyamok óraszámai

Az anyanyelvi tevékenységek többsége a tanítási órák folyamatos része. Ennek megfelelően a tematikai egységek óraszámai a tanórák fejlesztési területein belül kerültek elosztásra.

Az emelt óraszámú ajánlás indokai:

Az 1. évfolyamon javasolt az olvasás- és írásórák azonos óraszámú, hogy a betűtanulási időszakban a betűk olvasásának tanítása és a kisbetűk írásának tanítása párhuzamosan történhessen, majd a nagybetűk írásának tanítására, az írás gyakorlására legyen elegendő idő.

A 2. évfolyamon az írástechnika fejlesztése, az eszközszintű írás előkészítése igényel emelt óraszámot.

A 3. és a 4. évfolyamon a szövegértés fejlesztése, a tantárgyi tanulás előkészítése indokolja a magasabb óraszámot.

	A tantárgy heti óraszám	A tantárgy éves óraszám
1. évfolyam	8	288 (144 olvasás, 144 írás)
2. évfolyam	8	288 (144 olvasás, 72 nyelvtan, 72 írás)
3. évfolyam	7	252 (108 olvasás, 72 nyelvtan, 36 írás, 36 fogalmazás)
4. évfolyam	7	252 (108 olvasás, 72 nyelvtan, 72 fogalmazás)

1–2. évfolyam

A tanuló érzelmi érzékenysége, erkölcsi gondolkodása legalább olyan szintre kerül, hogy az olvasott művekben képessé válik emberi alaphelyzetek, irodalmi témák, természeti motívumok felismerésére, megnevezésére. Bekapcsolódik a jó és a rossz, a szép és a csúnya fogalmak tartalmáról szóló órai beszélgetésekbe. Megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy szöveghagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsolódó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Részt vesz a ritmusérzékét, mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képessé válik az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására, gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezésére. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rögtönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére bábjátékokban, drámajátékokban. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait.

talatait. A magyar nyelv és irodalom foglalkozások feladatmegoldásaiban, közös tevékenységeiben tapasztalatot szerez a társakkal való együttműködésről, tevékenységek kezdeményezéséről. A kisiskolások, akik korán találkoznak audiovizuális és hipertextes (internetes közegben működő) szövegekkel is (gyereklmek, reklámok, videojátékok, közösségi oldalak használata), megismerkednek a szövegek különböző modalitásaival, eltérő *médiumok* szövegalkotó sajátosságainak alapjaival is (az írott szöveg, a hang és a kép kapcsolatával – egyszerű, játékos formában). A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot. Az olvasásmegértés folyamatában fejlődik a szókincese, a nyelvi-logikai kapcsolatokat, következtetéseket, viszonyításokat felismerő képessége. IKT eszközökkel képes irányított, majd önálló információkeresésre, rövid szövegek létrehozására. Segítséggel felismeri szükségleteit, tud kérdezni, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

A gyerekek az iskolába lépés előtt először a szűkebb környezetüktől sajátítják el a magyar nyelvet. A tantárgy feladata ennek az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért az első osztályokban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak a lényegét.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbélebb tevékenységformákkal a hétköznapokban gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket, s megfelel az életkorban elvárható követelményeknek.

Az anyanyelvről szerzett ismeretek segítségével a tudatos nyelvszemléletet, az emeltebb igényű szóbeli és írásbeli anyanyelvhasználatot alakíthatjuk ki. Ennek keretében a magyar nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szerezhhetnek a tanulók. A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamosan futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.

Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

1. évfolyam

Éves óraszám: **288** (144 olvasás, 144 írás); Heti óraszám: **8**

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 288
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	15 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 1. – az olvasástanulás előkészítése	25 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 2. – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	50 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	35 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	2 óra
Az írástanítás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása	25 óra
Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	50 óra
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	45 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	8 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	3 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	2 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	28 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlevegés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes	A tanuló – érthetően beszél; – megérti az egyszerű	Ének-zene; testnevelés és sport: helyes légzéstechnika.

<p>kiejtése.</p> <p>Szókapcsolatok, mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.</p> <p>Az aktív szókinccs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Mondatok összekapcsolása.</p> <p>Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.</p> <p>Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>	<p>magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol;</p> <ul style="list-style-type: none"> – használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit; – bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; – eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és környezetem, bemutatkozás, önismeret.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése 1. – az olvasástanulás előkészítése</p>	<p>Órakeret 25 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástanulás előkészítése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése.</p> <p>Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókincs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókincs, nyelvi tudatosság).</p> <p>Az olvasáshoz és az íráshoz szükséges helyes testtartás kialakítása.</p> <p>A szavak első hangjának leválasztása, szavak bontása hangokra.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában; – rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően; – részképességei elérték a szükséges szintet. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábra, illusztráció, reprodukció.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.</p> <p><i>Matematika:</i> irányok.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, szótag, szó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 2. – az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasás jelrendszerének elsajátíttatása, a dekódolási képesség kialakítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nyomtatott kis- és nagybetűk együttes tanítása, a hang és a betű megfeleltetése.</p> <p>Betűk összeolvasása, betűkapcsolatok, szótagok, szavak, szókapcsolatok, mondatok és szövegek olvasása némán és hangosan.</p> <p>Az olvasásra vonatkozó szókincs,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; – ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait; – biztos betűfelismerési, összevonási képességgel 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>

pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés. Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű-összevonási képesség. Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.	<ul style="list-style-type: none"> – rendelkezik; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; – biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, összefoglalás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	Órakeret 35 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.</p> <p>A szövegértő olvasás megalapozása, fejlesztése.</p> <p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása.</p> <p>Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel, – felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit, – használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).</p>

A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.	megfelelő szinten.	Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátékkal. Jel, jelkép, piktogram.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, találós kérdés, mese, szereplő).	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés hazai kisebbségi irodalmának alkotásaival. A mese és a valóságleírás különbségének tudatosítása. Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről. Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond,	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés); – néhány verset, mondókát elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik s társakkal. 	<i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok. <i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések. <i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények

<p>Gárdonyi Géza Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai).</p> <p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése.</p> <p>A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése. A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása. Olvasmányok szerzőjének megnevezése.</p> <p>Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélt játékok.</p>		<p>és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Erkölcstan: én és szűkebb közösségeim.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az írástanítás előkészítése – az írás megtanulásának technikai alapozása</p>	<p>Órakeret 25 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismertetése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése.</p> <p>Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kiválás képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban.</p> <p>Analizáló, szintetizáló feladatok végzése.</p> <p>Tájékozódás térben, síkban.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában; – előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez; – finommotorikája, szem-kéz 	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a finommozgások fejlesztése (pl. gyurmázással).</i></p> <p><i>Vizuális kultúra: a</i></p>

<p>A füzet és az írószerek használata. Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése.</p> <p>Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása.</p> <p>Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerezés, kézcsúsztatás).</p>	<p>koordinációja megfelelő szintű; – tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben.</p>	<p>finommozgások fejlesztése rajzolással, festéssel, mintázással.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.</p> <p><i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Betűelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írott betűalakok tanítása – írástechnikát fejlesztő gyakorlatok	Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az írás jelrendszerének differenciált elsajátítása.</p> <p>A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével.</p> <p>Az írástechnika és a rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása. Betűkapcsolatok, rövid szavak írása.</p> <p>A hangok időtartamának jelölése.</p> <p>Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamondásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamondásra és emlékezetből.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait; – írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az írástechnika fejlesztése – az eszközsintű írás előkészítése – folyamatos	Órakeret 45 óra
Előzetes tudás	Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása. Elvárható tempójú írás.</p> <p>Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás után. Önállóan alkotott rövid mondatok leírása.</p> <p>Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját; – szövegminta alapján felismeri és kijavítja hibáit. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség. A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>Nyelvi fogalmak tapasztalati úton történő megismerése; rövid és hosszú hangok, egy-, két-,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – szükség szerint alkalmazza a tapasztalt helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; – 10–20 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j 	<p><i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>

<p>háromjegyű betűk ismerete. A nagybetűk és a mondatzáró írásjelek használatának, helyesírásának megfigyelése.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.</p> <p>A j és ly használata az ismert szókincs körében.</p> <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>Az önellenőrzés módjának elsajátítása.</p> <p>A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p>	<p>hangot;</p> <ul style="list-style-type: none"> – az egyszerű szavakat helyesen választja el. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel, felkiáltójel.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség, mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanulásához szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p> <p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával motiváltan tanul; – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – szövegűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, Tamkó Sirató Károly: Csöpp kis Márta, Weöres Sándor: Olvadás című költeménye; 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> önálló tanulás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése.</p>

<p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében. A kép és a szöveg kapcsolata.</p> <p>Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában.</p> <p>Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján.</p> <p>Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, a kiadás éve, tartalomjegyzék).</p>	<p>kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.</p>	<p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel). Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 2 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Iskolaérettség.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről.</p> <p>Alapvető erkölcsi, esztétikai</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek 	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt,</p>

<p>fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis).</p> <p>A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történekekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés alapjainak elsajátítása a szépirodalmi szövegek kapcsán.</p> <p>A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel.</p> <p>Egyszerű közmondások, szólások ismerete.</p> <p>Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték).</p> <p>A múlt néhány emléke környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások). Nemzeti ünnepeink, jelképeink.</p>	<p>szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;</p> <ul style="list-style-type: none"> – képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p>elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, konfliktus, közmondás, nemzeti ünnep, jelkép.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei</p>	<p>A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos. Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a j hangot 10-20 begyakorolt</p>
--	--

	<p>szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat. Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.</p>
--	---

2. évfolyam

Éves óraszám: **288** (144 olvasás, 72 nyelvtan, **72** írás); Heti óraszám: **8**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 288
Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	18 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	90 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	13 óra
Az írástechnika fejlesztése – az eszközszintű írás előkészítése – folyamatos	65 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták	20 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	34 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	16 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	4 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	28 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejeztetése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlejtés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése. Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes	A tanuló – érthetően beszél; – megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol; – használja a bemutatkozás, a	<i>Ének-zene; testnevelés és sport:</i> helyes légzéstechnika. <i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átél)

<p>alkalmazása.</p> <p>Az aktív szókincs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.</p> <p>Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>	<p>felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;</p> <ul style="list-style-type: none"> – bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz; – eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében. 	<p>cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és környezetem, bemutatkozás, önismeret.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérés, köszönetnyilvánítás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése 3. – a szövegértő olvasás előkészítése	Órakeret 90 óra
Előzetes tudás	Betűismeret, alapvető olvasási képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szövegértő olvasás előkészítése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasásra vonatkozó szókincs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés.</p> <p>Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés fejlesztése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő; – ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit; – ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.</p>

<p>Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség.</p> <p>Biztonságos szóolvasási képesség.</p> <p>Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.</p> <p>Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.</p> <p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása. Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről).</p> <p>A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.</p>	<p>szabályait;</p> <ul style="list-style-type: none"> – biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik; – ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit; – rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; <p>biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel, – felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit, – használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében; – a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten. 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel). Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjáttékkal. Jel, jelkép, piktogram.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	Órakeret 13 óra
Előzetes tudás	Betűismeret, alapvető olvasási képesség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátíttatása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, mese, szereplő).</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése.</p> <p>Ismerkedés hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásaival.</p> <p>A társas kapcsolatok, családi és társadalmi ünnepek bemutatása.</p> <p>A mese és a valóságírás különbségének tudatosítása. Mondák, legendák a magyar nép történetéből; rövid elbeszélések a magyar történelem nagy alakjairól.</p> <p>Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről.</p> <p>Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Móra Ferenc, Gárdonyi Géza, Wass Albert, Illyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai).</p> <p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket; – képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés); – néhány verset, mondókát elmond fejből; – dramatikus játékokban együttműködik a társakkal. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkornak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p>

<p>összefüggések felismerése.</p> <p>A szövegek megértésének igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése.</p> <p>A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása.</p> <p>Olvasmányok szerzőjének megnevezése.</p> <p>Rövid mesék, történetek dramatikus, bábos megjelenítése. Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélt játékok.</p>		<p><i>Erkölcstan: én és szűkebb közösségeim.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; monda, főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az írástechnika fejlesztése – az eszközzintű írás előkészítése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 65 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A nagy- és kisbetűk pontos ismerete.</p> <p>Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása.</p> <p>Elvárható tempójú írás. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamondás</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – másoláskor nem vét írástechnikai hibát; – jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást; – a gyakorolt szókészlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt; – ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját; – szövegmintán felismeri és kijavítja hibáit. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségfejlesztő alkalmazása.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.</p> <p><i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.</p>

után vagy emlékezetből. Önállóan alkotott mondatok leírása.		
Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kisbetű, nagybetű; margó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótó és toldalék; mondatfajták	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Olvasás és írás ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése.</p> <p>Az ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata gyakorlati feladatokban.</p> <p>A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint.</p> <p>A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése.</p> <p>A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete.</p> <p>A rokon értelmű és az ellentétes jelentésű szavak.</p> <p>A szótó felismerése, a toldalékok jelölése.</p> <p>A toldalékos szavak felismerése szövegben. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A -ba, -be, -</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat. 	<p><i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.</p>

<p>ban, -ben, -val/-vel, -ból/-ből, -tól/-től, -t, -hoz/-hez/-höz, -va/-ve/-vá/-vé, -kor ragos szóalakok helyes használata és leírása.</p> <p>A beszélői szándék felismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Megnevezésük.</p> <p>Az -e kérdőszó helyes használata.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; szótő, toldalék, kijelentő mondat, kérdő mondat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása folyamatos	Órakeret 34 óra
Előzetes tudás	A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.</p> <p>A helyesírási probléma felismerése, a jelölés gyakorlása szóelemzés segítségével.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.</p> <p>Személynevek helyesírása.</p> <p>A j és ly használata az ismert szókinccs körében. Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az időtartam jelölése; – a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok; – a hagyomány szerinti írásmód; 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében; – 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot; – az egyszerű szavakat helyesen választja el. 	<p><i>Ének-zene:</i> egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – az elválasztás szabályai, – a kijelentő és a kérdő mondat jelölése. <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel, felkiáltójel.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamon elsajátított képességek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség, mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).</p> <p>Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében. A kép és a szöveg kapcsolata.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanító irányításával motiváltan tanul; – a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ; – szöveg hűen felidéz a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: Altató; Nemes Nagy Ágnes: Nyári rajz; Petőfi Sándor: Anyám tyúkja, Weöres Sándor: Galagonya, Buba éneke, című költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás. 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> önálló tanulás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> A szöveget alkotó betűformák és a közlési tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációk, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz</p>

<p>Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével.</p> <p>A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, a kiadás éve, tartalomjegyzék).</p>		<p>kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 4 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Alapvető erkölcsi kategóriák felismerése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről.</p> <p>Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történekekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés szépirodalmi szövegek kapcsán. A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket; – meghallgatja mások érvelését is; 	<p><i>Dráma és tánc:</i> részvétel dramatikus játékokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> családtagjaim, szeretet, barátkozás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p>

<p>Egyszerű közmondások, szólások ismerete, megfelelő alkalmazása.</p> <p>Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a másság elfogadása.</p> <p>A múlt néhány emléke környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>A lakóhely ismerete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során; – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni. 	<p><i>Környezetismeret: az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, konfliktus, közmondás, nemzeti ünnep, jelkép.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei</p>	<p>A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket. Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő számú szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.</p> <p>Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a j hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.</p>
--	---

3–4. évfolyam

A beszéd-készség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése képezi alapját és kiinduló pontját valamennyi újonnan megtanulásra kerülő nyelvi tevékenységnek. E fejlettség döntően meghatározza a gyermek kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szöveg-műveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, irodalmi kifejezésformák, stílusbeli és szerkezeti sajátosságok felfedezésére, a magyar nyelv és a magyar kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókincs kialakításának forrásai is; hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés lehetőségeinek és korlátainak megismerése, a szelekció, az összehasonlítás és a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

3. évfolyam

Éves óraszám: **252** (108 olvasás, 72 nyelvtan, 36 írás, 36 fogalmazás); Heti óraszám: **7**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 252
Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	14 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	67 óra

Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése	30 óra
Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	8 óra
Fogalmazási alapismeretek	11 óra
Szövegalkotási gyakorlatok	20 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	18 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	28 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	25 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történelmi érzék fejlesztése – folyamatos	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	25 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszédképesség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése – folyamatos	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókinccs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A helyes beszédlejtés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló). Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítségével. Vélemény kulturált megfogalmazása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; 	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés. <i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés. <i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl.

<p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.</p> <p>Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.</p> <p>Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p>	<p>– a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.</p>	<p>televíziós műsортípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Olvasás, az írott szöveg megértése</p>	<p>Órakeret 67 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i></p>

<p>közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése. A megértés igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolattérkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szöveg átfutása, - az előzetes tudás aktiválása, - jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>	<p>olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is;</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p>önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok. Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folymatos</p>	<p>Órakeret 30 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése.</p>	

	<p>Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése.</p> <p>Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése.</p> <p>Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.</p>
--	---

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok). Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p> <p>Versek feldolgozása.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok). Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>A magyar történelemhez kapcsolódó mesék, mondák olvasása.</p> <p>Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések)</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemzőket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el. 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken</p>

<p>önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen.)</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.</p>		<p>keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat,</p>	

ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kintartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értékékként való elfogadtatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás). Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.	<ul style="list-style-type: none">– A tanuló– írása jól olvasható;– írástempója lendületes;– füzetvezetése rendezett.	<i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szövegek, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 	<p><i>Környezetismeret; matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.</p> <p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; 	<p><i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a</p>

<p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása.</p> <p>A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p>tapasztalatok leírása, megjelenítése.</p> <p>Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszöveg-írás).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elbeszélés, történetmondás; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok</p>	<p>Órakeret 18 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében.</p> <p>A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben.</p> <p>A nyelvi tudatosság fokozása.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolása a képzőművészetben.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>

<p>megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Az ige felismerése. Az igeragozás.</p> <p>Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igekötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása. A -ba, -be, -ban, -ben, -ból/-ből, -tól/-től, -ról/-ről, -val/-vel, -t, ragos főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p> <p>Ragos melléknevek.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanev, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.</p> <p>Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék;</p> <p>tulajdonnevek, fokozott melléknevek, ragos névszók; névutós szerkezetek;</p> <p>Hosszú –ú/-ű jelölése a melléknevek végén.</p> <p>A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése.</p> <p>A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 	<p><i>Környezetismeret:</i> térképvázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p><i>Matematika:</i> matematikai fogalmak megnevezése</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 25 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és	

	nehézségek megnevezése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget.</p> <p>Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák.</p> <p>Tanulás különböző típusú szövegekből. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészseiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók, internet, digitális tananyagok használata.</p> <p>A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja.</p> <p>A lexikon és a szótár egyező és</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás, részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve széprózai művekből. 	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

<p>eltérő vonásai. Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása.</p> <p>A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása.</p> <p>Vélemények összevetése,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak 	<p>Erkölcstan: Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p>Környezetismeret: Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p>Vizuális kultúra; dráma és tánc: a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>

<p>különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>Szülők, nagyszülők gyermekkor, tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok, szokások).</p> <p>A lakóhely ismerete.</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságharcok kiemelkedő alakjai.</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a másság elfogadása.</p>	<p>megfelelő művek befogadása során;</p> <ul style="list-style-type: none"> – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni. – történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket. – Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulás, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei</p>	<p>A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókinését a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <p>Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.</p> <p>Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.</p> <p>Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben,</p>
--	---

	<p>gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.</p> <p>A memoriterek szöveghűen mondja el.</p> <p>Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos elbeszélő fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.</p> <p>A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.</p>
--	---

4. évfolyam

Éves óraszám: **252** (108 olvasás, 72 nyelvtan, 72 fogalmazás); Heti óraszám: **7**.

A tematikai egységek áttekintő beosztása

Tematikai egység címe	Órakeret 252
Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása – folyamatos	16 óra
Olvasás, az írott szöveg megértése	65 óra
Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése – folyamatos	30 óra
Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos	7 óra
Fogalmazási alapismeretek	12 óra
Szövegalkotási gyakorlatok	22 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok	17 óra
Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	28 óra
A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	24 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos	6 óra
Összefoglalásra, gyakorlásra, ismétlésre szánt órakeret (a kerettantervben ún. szabad órakeret, az éves óraszám 10%-a)	25 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése folyamatos	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókincs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A helyes beszéd-lézés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló).</p> <p>Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata a kifejezés segítésében. Vélemény kultúrát megfogalmazása.</p> <p>Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.</p> <p>Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.</p> <p>A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt, ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása. Több mondatos összefoglaló</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait; – használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat; – beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja; – bekapcsolódik csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe; – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése. Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p>

szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről. Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 65 óra
Előzetes tudás	Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.</p> <p>Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolatterkép, fürtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.</p> <p>Az olvasmányhoz kapcsolódó előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – az olvasás terén motivált, érdeklődő; – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is; – felismeri és javítja a hibáit; – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről tanult; – szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait; – megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik; – ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat. 	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Személyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése. Képzőművészeti műfajok. Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása. Kérdések megfogalmazása a látott információra,</p>

<p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szöveg átfutása, – az előzetes tudás aktiválása, – jóslás, anticipáció. <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>		<p>ismeretre, élményre vonatkozóan. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése - folyamatos</p>	<p>Órakeret 30 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapssal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése. Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése. Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése. Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátíttatása.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorsok).</p> <p>A megértés igazolása feladatok megoldásával.</p> <p>Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket; – azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét; – konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat, szókapcsolatokat, mesejellemtöket; – az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát 	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a</p>

<p>közlésformákban.</p> <p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok).</p> <p>Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>Mesék és mondák a magyar történelem eseményeihez kapcsolódóan. Elbeszélések 20. századi eseményekről, hősookról, sorsokról.</p> <p>Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: Félőlény, A bölcs hiánypótló; Berg Judit: Rumini; Boldizsár Ildikó: Boszorkányos mesék; Csukás István: Süsü, a sárkány, Keménykalap és krumpliorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek; Dávid Ádám: A Virág utcai focibajnokság; Lázár Ervin: Szegény Dzsoni és Árnika; Lackfi János: Kövér Lajos színre</p>	<p>időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.</p>	<p>tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása. Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel). A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző egyszerű médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
--	---	--

<p>lép; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna gyermekversei; Tóth Krisztina: Londoni mackók, Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen).</p> <p>Szabó Magda: Tündér Lala</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélése.</p> <p>A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, bábelőadások, színházi előadások megbeszélésekor.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az íráshasználat fejlesztése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 7 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadása.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerfogás, kézcsúsztatás).</p> <p>Az írás lendületének és tempójának fokozása.</p> <p>Szósorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással.</p> <p>Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - írása jól olvasható; - írástempója lendületes; - füzetvezetése rendezett. 	<p><i>Matematika;</i> <i>környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett füzetvezetés.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Íráskép, szövegekép, olvashatóság.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete.</p> <p>Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegformák jellemzőiről, a bekezdések szerepéről.</p> <p>A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, a szöveg tagolása bekezdésekre.</p> <p>Tájékoztató szövegek: hír, hirdetés, értesítés, meghívó, sms, e-mail jellemzői, Leírás élőlényekről, tárgyakról, emberekről, jellemzés.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor. 	<p><i>Környezetismeret; matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok	Órakeret 22 óra
Előzetes tudás	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotásakor.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával kb. egy oldal 	<i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a tanultak bemutató

<p>Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése.</p> <p>Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba.</p> <p>Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről.</p> <p>Levéliírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével.</p> <p>Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése.</p> <p>A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségadásával.</p>	<p>terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit. 	<p>leírása.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszöveg-írás).</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok</p>	<p>Órakeret 17 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az</p>	

	önellenőrzésben. A nyelvi tudatosság fokozása.
--	---

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A kijelentő, kérdő, felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben.</p> <p>A rokon értelmű szavak, a többjelentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése, a létigék különböző ideje.</p> <p>Az igekötő szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>Az igemódok felismerése, mondatalkotás a megfelelő igemódokkal.</p> <p>A számnév ismerete, csoportosítása, alkalmazása.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata. A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p> <p>A szóalkotás módjainak megismerése. A főnévi igenév ismerete, alkalmazása.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és megfelelően jelöli a mondatfajtákat; – toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat; – a szövegekörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket; – alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolásának elemzése a képzőművészetben.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanév, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.
------------------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása – folyamatos	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmaztatása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén.</p> <p>Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; igemódok, tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája.</p> <p>A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja; – a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat; – írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak; – helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja. 	<p><i>Környezetismeret:</i> térképvázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.</p> <p><i>Matematika:</i> számnevek helyesírása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése – folyamatos	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás különböző típusú szövegekből.</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal. Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.</p> <p>Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók, elektronikus információs eszközök, internet, digitális tananyag használata.</p> <p>A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit; – azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését; – képes önálló tanulásra; – ismeri a saját tanulási folyamatának, képességének jellemzőit; – ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében; – a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ; – információt keres, kezel önállóan néhány forrásból; – szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdalszövegek, József Attila: Betlehemi királyok, Mama; Petőfi Sándor: Füstbe ment terv; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás; – részletek Kölcsey Ferenc: Hymnus; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; Vörösmarty Mihály: Szózat című művéből, illetve szépprózai művekből. 	<p><i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>

<p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>		
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat, digitális tananyag.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése – folyamatos</p>	<p>Órakeret 6 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismertetése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismertetése.</p>	

<p>Tevékenységek/Ismeretek</p>	<p>Fejlesztési követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>Erkölcsi és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása.</p> <p>A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése,</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt; – képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben; – meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni; – képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak 	<p><i>Erkölcstan:</i> Értékkrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>

<p>felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is.</p> <p>Szülők, nagyszülők gyermekkor, életmódja, tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságküzdelmek kiemelkedő alakjai.</p> <p>Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók, művészek, sportolók.</p> <p>Az egymással szembeni tisztelet, a másság elfogadása.</p> <p>A lakóhely ismerete.</p>	<p>megfelelő művek befogadása során;</p> <ul style="list-style-type: none"> – dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni. – történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket. – Képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt. 	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Tanulság, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.</p>	

<p>A fejlesztés várt eredményei</p>	<p>A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <p>Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.</p> <p>Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.</p> <p>Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes</p>
--	---

	<p>tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.</p> <p>A memoritereket szöveghűen mondja el.</p> <p>Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.</p> <p>A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.</p>
--	---